

STANOVISKO REPUBLIKOVEJ ÚNIE ZAMESTNÁVATEĽOV

Bod č. 6– Návrh zákona o vzdelávaní dospelých a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Stručný popis podstaty materiálu najmä jeho relevancie z pohľadu RÚZ

Materiál bol predložený na rokovanie Ministerstvom školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR na základe Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky na rok 2024

Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

Návrh zákona má podporiť flexibilné možnosti získavania kvalifikácií a lepšiu zrozumiteľnosť a využiteľnosť kvalifikácií v medzinárodnom kontexte. Cieľom navrhovaných zmien je systematizovanie kvalifikácií v Slovenskej republike a sprehľadnenie ich typológie. Ďalej sa vymedzuje Národná sústava kvalifikácií a Slovenský kvalifikačný rámec a špecifický inštitút „mikroosvedčenia“, ako rámce pre všetky subsystemy. V návrhu zákona sa upravuje aj proces overovania vzdelávacích výstupov podľa štandardov Slovenského kvalifikačného rámca, vrátane ustanovenia jednotlivých fáz, ktoré pozostávajú z identifikácie, dokumentácie, hodnotenia a potvrdzovania vzdelávacích výstupov, a ktoré sú navrhnuté pre celý vzdelávací systém.

Návrh zákona má nadobudnúť účinnosť dňa 01.01.2025 okrem vymedzených ustanovení, ktoré nadobudnú účinnosť neskôr

Postoj RÚZ k materiálu

Cieľom navrhovaných zmien je systematizovanie kvalifikácií v Slovenskej republike a sprehľadnenie ich typológie. Ďalej sa vymedzuje Národná sústava kvalifikácií a Slovenský kvalifikačný rámec a špecifický inštitút „mikroosvedčenia“, ako rámce pre všetky subsystemy. V návrhu zákona sa upravuje aj proces overovania vzdelávacích výstupov podľa štandardov Slovenského kvalifikačného rámca, vrátane ustanovenia jednotlivých fáz, ktoré pozostávajú z identifikácie, dokumentácie, hodnotenia a potvrdzovania vzdelávacích výstupov, a ktoré sú navrhnuté pre celý vzdelávací systém. **RÚZ materiál v medzirezortnom pripomienkovom konaní pripomienkovala.**

RÚZ berie materiál podporuje po zapracovaní nižšie uvedenej pripomienky.

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

1. Zásadná pripomienka k čl. I., §17 odsek 1

Žiadame doplniť do návrhu zákona o vzdelávaní dospelých a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 17 ods. 1 za písmeno f) ďalšie písmeno g) v znení „g) iná právnická osoba, ktorej činnosť súvisí s príslušnou profesijnou kvalifikáciou a je zapísaná v registri certifikovaných vzdelávacích inštitúcií“.

V tejto súvislosti žiadame upraviť aj dôvodovú správu v osobitnej časti, že navrhovaným znením sa zabezpečí, že iná právnická osoba môže byť len tá osoba, ktorá v zmysle zákona spĺňa podmienky zápisu do registra certifikovaných vzdelávacích inštitúcií.

Odôvodnenie:

V súčasnom právnom systéme je umožnené overovať odbornú spôsobilosť okrem stredných a vysokých škôl aj profesijným a stavovským organizáciám, ktorým bolo udelené oprávnenie vzdelávať v príslušnom akreditovanom vzdelávacom programe. Navrhované legislatívne znenie významne zužuje súčasný už funkčný stav overovania vzdelávacích výstupov. V súčasnosti v minimálne 16 oblastiach kvalifikácii je umožnené iným právnickým osobám dnes oprávneným inštitúciám vykonávajúcich túto činnosť a navrhované legislatívne znenie nového zákona im neumožňuje zapojiť sa do žiadosti o autorizáciu, čo je v rozpore s cieľom návrhu zákona uvedenom v predkladacej správe zákona : „ zabezpečiť prístup pre každého občana celoživotný prístup k možnostiam vzdelávať sa, rozvíjať svoje zručnosti a kompetencie počas celého života, v každom životnom štádiu“.

Návrh zákona má podporiť flexibilné možnosti získavania kvalifikácií, preto je nutné ponechať minimálne súčasné nastavenie oprávnených inštitúcií overovať výstupy vzdelávania dospelých ak nie viac.

Odôvodnenie našej pripomienky počas MPK k § 17 ods. 1 písm. g) , že iné právnické osoby budú môcť byť autorizované v rámci navrhovaného § 17 ods. 1 písm. a) aliancie, nie je relevantné vzhľadom na skutočnosť, že neexistuje zákonná povinnosť byť členom Aliancie sektorových rád a je skutočnosťou, že mnohé iné právnické osoby nie sú, alebo nebudú členom Aliancie sektorových rád a ani členmi reprezentatívnych združení zamestnávateľov alebo odborových zväzov a dnes spĺňajú podmienky udelenia autorizácie v zmysle navrhovaného znenia nového zákona. V navrhovanom znení nového zákona o autorizáciu môže požiadať iba Aliancia sektorových rád, príslušné stredné školy, vysoké školy a zamestnávateľ s označením nadpodnikové vzdelávacie centrum.

Zo zásadnej pripomienky v rámci MPK k § 17 ods. 1 písm. g) sme odstúpili po zdôvodnení od predkladateľa nového zákona, že súčasný právny stav bude zabezpečený pod hlavičkou Aliancie sektorových rád, lenže v zmysle paragrafu 35b ods. 2 zákona č. 5/2004 Z. z. Zákon o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov členmi Aliancie sektorových rád sú Ministerstvo školstva a Ministerstvo práce a ďalšími členmi Aliancie sektorových rád majú právo sa stať iba reprezentatívne združenia zamestnávateľov a reprezentatívne združenia odborových zväzov, ktorými v súčasnosti sú : Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení Slovenskej republiky, Republiková únia zamestnávateľov, Asociácia priemyselných zväzov a dopravy, Združenie miest a obcí Slovenska, Konfederácia odborových zväzov Slovenskej republiky, Spoločné odbory Slovenska.

Nie všetky iné právnické osoby sa môžu stať reprezentatívnym združením zamestnávateľov alebo odborových zväzov, nakoľko nemôžu naplniť podmienky ustanovené v zákone 103/2007 Z. z. o trojstranných konzultáciách na celoštátnej úrovni alebo v § 9a a 16 zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov.

Obmedzenie počtu žiadateľov o autorizáciu môže významne znemožniť ďalšie vzdelávanie dospelých a zhoršiť podmienky zmeny kvalifikácie na slovenskom trhu. Tato situácia je v rozpore s programovým vyhlásením vlády, v ktorého hlavnom záujme je riešenie dostupnosti pracovnej sily v objektívne nedostatkových profesiách prijatím jasných pravidiel odbúravajúcich existujúce prekážky v uznávaní kvalifikácií a iných s tým súvisiacich bariér, zvýšiť motiváciu a zlepšiť podmienky pre dlhodobu nezamestnaných opätovne sa vrátiť do zamestnania. V programovom vyhlásení vlády je podporou štátu investovanie do ďalšieho vzdelávania dospelých tak, aby sa vytvoril ucelený systém celoživotného vzdelávania ako plnohodnotný nástroj pre napĺňanie priorít hospodárstva založeného na inováciách a ich vplyvu na nové nevyhnutné zručnosti zamestnancov pre konkurenčne schopné hospodárstvo.

Zdroj: RÚZ